

Luftfartstilsynet
CIVIL AVIATION AUTHORITY NORWAY

TILSYNSRAPPORT

Organisasjon/person: Norsk Luftambulanse AS
Sertifikat/godkjenning: NO.HMS.0031
Sted: Lørenskog
Tidspunkt: 05.09.2023
Tilsynsaktivitet: Baseinspeksjon
Referanse: 0003-8088

Innledning

Formål

Luftfartstilsynet fører tilsyn med virksomheter og enkeltpersoner som har roller innenfor sivil luftfart. Formålet med tilsynsaktiviteten er å sikre at krav i regelverket blir overholdt, og måle graden av samsvar med gjeldende regelverk.

Beskrivelse av tilsynsaktiviteten

Luftfartstilsynet gjennomførte den 05.09.2023 en baseinspeksjon av Norsk Luftambulans AS Lørenskog - NO.HMS.0031.

Deltakere (navn og rolle) fra Luftfartstilsynet: Kari Vikhals Fagermo (Audit Team Member)
Monica Bogen (Audit Team Leader)

Luftfartstilsynets vurdering

Generelt

Basen på Lørenskog er bemannet med to crew bestående av pilot, redningsmann og lege som opererer to helikoptre. For å unngå nedetid i beredskapen har basen siden 2018 også vært bemannet med ett crew i beredskap. Basens dekningsområde og oppdragsmengde er omfattende og det utføres mange transportoppdrag mellom sykehus og behandlingsnivåer. Det er snakk om ca. 4500 årlige bevegelser.

Basen er lokalisert rett ved Akershus Universitetssykehus, samlokalisert med andre prehospitaltjenester. Det er luftambulansseavdelingen ved Oslo Universitetssykehus (OUS) som eier basefasilitetene og som er ansvarlig for medisinsk bemanning (legene) mm. for luftambulansetjenesten. Norsk Luftambulans AS (NLA) er ansvarlig for den flyoperative- og redningstekniske driften.

Basen ble bygget i 2005 for å romme ett helikopter og ett crew. For å imøtekomme økning i antall fartøy og crew, er bygningsmassen i senere år utvidet med et modulbygg med boligfasiliteter for beredskapscrewet. Modulbygget eies av NLA.

Sanering av muggsopp i deler av basens lokalteter har vært gjennomført på forsommeren 2023. Det ble samtidig gjort utbedringer av fasade og baderomsgulv i tilstøtende etasje for å reparere årsaken til vanninntrenging/muggsopp. Dette medførte avstengning av berørte områder og bruk av midlertidige løsninger. På tidspunktet for denne inspeksjonen hadde basen hatt normal drift i ca. 1 måned siden saneringen, men det var ennå ikke gjennomført målinger som bekrefter tilfredsstillende resultat etter sanering.

Under redegjøres det for konkrete funn som er avdekket og Luftfartstilsynets vurdering av om virksomheten anses å være i samsvar med krav.

De funn som trekkes frem i denne rapporten klassifiseres som følger:

Funn-nivå	Beskrivelse/vurdering	Konsekvens
Nivå 5	Bedre enn samsvar med krav	Til informasjon
Nivå 4	Samsvar med krav	Til informasjon
Nivå 3	Samsvar med krav, med kommentar om ønsket forbedring	Informasjon som kan benyttes i arbeidet med kontinuerlig forbedring
Nivå 2	Avvik mot krav	Nødvendig å gjennomføre tiltak innen gitt tidsfrist
Nivå 1	Avvik mot krav	Nødvendig å gjennomføre tiltak. Luffartstilsynet vurderer behov for begrensninger inntil tilstrekkelige tiltak er gjennomført

I tabellform eller samsvarsmatrise kan følgende klassifisering også forekomme:

N/A	Ikke gjeldende (Not Applicable)	Kravet gjelder ikke for tilsynsobjektet
N/R	Ikke revidert (Not Reviewed)	Kravet er ikke revidert. Det er ukjent/ikke bekreftet om det er samsvar med krav

Beskrivelse av funn

Tilsyn nr	Funn nr
0003-8088	1
Hjemmelsgrunnlag	Referanse
Arbeidsmiljøloven Kapittel 4 § 4-1, 1. og 4. ledd	Generelle krav i arbeidsmiljøet
Arbeidsmiljøloven Kapittel 4 § 4-4	Krav til det fysiske arbeidsmiljøet
Arbeidsmiljøloven Kapittel 4 § 4-5, 3. ledd	Kjemisk og biologisk helsefare

Arbeidsmiljøloven Kapittel 4 § 4-3 Arbeidsplassforskriften §§ 3-4, 3-6 Arbeidsplassforskriften §§ 8-1, 8-2	Krav til det psykososiale arbeidsmiljøet Krav til garderobe og dusj på arbeidsplassen Arbeidsplasser med biologisk helserisiko
Beskrivelse av fakta - Luffartstilsynets vurdering	
<p><u>Om lovkrav til garderobe og dusj på arbeidsplassen og arbeidsplasser med biologisk helserisiko:</u></p> <p>Fysiske arbeidsmiljøfaktorer som bygnings- og utstyrmessige forhold, inneklime, lysforhold, støy, stråling o.l. skal være fullt forsvarlig ut fra hensynet til arbeidstakernes helse, miljø, sikkerhet og velferd.</p> <p>Arbeidsplasser hvor det forekommer biologiske faktorer som kan innebære helserisiko for ansatte, skal være utformet på en slik måte at eksponering reduseres til et lavest mulig nivå, samt at færrest mulig ansatte blir eksponert (ren/skitten sone), jf. arbeidsplassforskriften § 8-1. Urent område er f.eks. avkledningsrom der crewet skal ta av seg forurenset tøy og rom der en rengjør brukt eller forurenset utstyr og arbeidstøy.</p> <p>Lokalene skal tilrettelegges og utformes med hensyn til arbeidsoppgavene, den enkelte arbeidstaker og spesielle risikoforhold i arbeidsmiljøet. Ved pasienttransport vil smitte kunne være en slik særskilt risikofaktor. Dersom de fysiske forholdene ved en luftambulansbase ikke er tilstrekkelig utformet med tanke på arbeidet som utføres ved basen, kan det føre til dårlig arbeidsflyt, støy og forstyrrelser, for liten plass og fare for smitte. I aml § 4-5, 3. ledd fremkommer det at virksomheter skal ha nødvendige rutiner og utstyr for å hindre eller motvirke helseskader på grunn av biologisk materiale.</p> <p>Dersom arbeidsoppgavene eller helsemessige forhold krever det, skal arbeidstakerne ha tilgang på atskilte skap for privat tøy og arbeidstøy, samt egnede dusjer på arbeidsplassen, jf. §§ 3-4 og 3-6 i arbeidsplassforskriften.</p> <p>Arbeidet skal videre legges til rette slik at arbeidstakers integritet og verdighet ivaretas.</p> <p><u>Luffartstilsynets vurdering:</u></p> <p>På Lørenskog ligger hvile-, kontor- og oppholdsfasiliteter på hver side av hangar i form av at modulbygget for beredskapscrew ligger på motsatt side i forhold til «hovedbygget».</p> <p>Arealet som benyttes til garderobe/skiftesone er en korridor mellom kontor og oppholdsrom som fører ut i hangar (bilde 15). Her er det montert 9 båser for å henge arbeidstøy langs den ene veggen og på motsatt side er det et toalett og et bøttekott/vaskerom hvor det er installert et ekstra toalett (bilde 12, 13 og 14). Det er ingen dusj/bad og heller ingen mulighet for å skjerme seg i skiftesituasjon. Korridoren er hovedinngang til hangar, og er også passasje for personell som for eksempel renholdere, administrasjon og besøkende, uten at dette på noen måte er regulert i uttrykningsammenheng. Det er ikke etablert avgrensning mellom ren og skitten sone.</p>	

Avkledning av sivile klær og påkledning av arbeidstøy skjer i korridor som er gjennomgangsåre mellom basebygg, OPS-rom og hangar. Det er ikke mulig å skjerme seg i skiftesituasjonen. Det er heller ikke plass i korridoren for oppbevaring utover flydress for å gjennomføre oppdrag. Dette medfører situasjoner der redningsmann må kle seg i spesialutrustning i hangar, vekk fra øvrig crew og der hvor informasjonsutveksling og forberedelser til oppdrag foregår (bilde 18). Vintertøy/tykk jakke for hele crewet oppbevares i hangar (bilde 17).

Etter oppdrag må besetningen enten kle av seg arbeidstøy i hangar/vaskerom (bilde 26), i nevnt korridor eller på eget soverom. Bad på soverommene er eneste dusjmulighet. Soverommene ligger i etasjen over hangaren. Ved biologisk søl og kontaminering etter endt oppdrag er det hverken fasilitet for, eller tydelig praksis som ivaretar behovet for tilgang til garderobe og dusj. Manglende dusjmulighet og garderobeløsning, herunder tilrettelegging av skitten/ren sone i forbindelse med hangar, ivaretar ikke et tilstrekkelig smittevern (biologiske risikofaktorer).

Arbeidsplassforskriften § 3-4 legger til grunn at arbeidsplasser normalt skal ha atskilte garderober for kvinner og menn. På denne måten vil arbeidstakernes integritet og verdighet kunne ivaretas. Alternativt er bruk av en garderobe med avlukker eller annen type individuell skjerming. Sistnevnte vil kunne være relevant for NLA, da dette vil legge til rette for nødvendig kommunikasjon ved kort utrykningstid. Basens fasiliteter legger ikke til rette for å ivareta de ansattes integritet og verdighet i skiftesituasjonen. Virksomheten er ikke innrettet for arbeidstakere av begge kjønn.

Luffartstilsynet vurderer at base Lørenskogs fasiliteter på bakgrunn av det ovennevnte ikke ivaretar et fullt forsvarlig arbeidsmiljø ut fra hensynet til arbeidstakernes helse, miljø, sikkerhet og velferd. For å ivareta arbeidsmiljølovgivningens bestemmelser knyttet til biologiske risikofaktorer samt integritet og verdighet i skiftesituasjonen, må basen ha tilfredsstillende garderobe og dusjløsning.

Konklusjon:

Avvik mot krav.

Konklusjon – Funn nivå

Nivå 2

Tilsyn nr	Funn nr
0003-8088	2
Hjemmelsgrunnlag	Referanse
Arbeidsmiljøloven Kapittel 4 § 4-3	Psykososialt arbeidsmiljø
Beskrivelse av fakta - Luffartstilsynets vurdering	

Om krav til det psykososiale arbeidsmiljøet:

Psykososiale arbeidsbetingelser dreier seg først og fremst om de sosiale og mellommenneskelige forholdene på arbeidsplassen, samt om form og innhold i disse. Ofte er de psykososiale arbeidsbetingelsene en konsekvens av hvordan arbeidet organiseres, planlegges og gjennomføres.

Arbeidsmiljølovens bestemmelse om det psykososiale arbeidsmiljøet skal forhindre at arbeidstakere utsettes for ulike negative forhold av psykososial karakter, og at summen av ulike belastninger ikke blir for stor. Som for alle andre forhold, krever loven at det psykososiale arbeidsmiljøet skal være fullt forsvarlig.

Kravene til psykososialt arbeidsmiljø er hovedsakelig regulert i arbeidsmiljøloven § 4-3, men må også ses i sammenheng med bestemmelsene i §§ 4-1, 4-2 og 4-6 (1) som handler om de organisatoriske arbeidsbetingelsene.

Luffartstilsynets vurdering:

Som nevnt innledningsvis har basen i Lørenskog nylig fått utført sanering av muggsopp. Foranledning til saneringen har vært vanninntrenging over tid på grunn av regn og dusjromslekkasje.

Videre har det over år vært en økning i mannskap, parallelt med utvikling av tjenesten i omfang og kompleksitet. Fasilitetenes areal og løsning er og har ikke vært utformet i tråd med utviklingen. Det er ikke unaturlig at slike faktorer forårsaker slitasje på det psykososiale arbeidsmiljøet og gir opphav til arbeidsrelatert- og mulig skadelig stress.

Arbeidsrelatert stress kan vurderes og forebygges på den samme systematiske måten som benyttes for andre helse-, miljø- og sikkerhetsrisikoer på arbeidsplassen. Arbeidsmiljøloven krever at arbeidsgiver kartlegger mulige kilder til stress i arbeidet, risikovurderer disse og gjør tiltak for å sikre et fullt forsvarlig arbeidsmiljø. Loven krever også at arbeidstakerne skal medvirke i dette arbeidet. I en arbeidssituasjon hvor alarmberedskap utgjør det sentrale innholdet i en arbeidstakers stilling, vil dette være særlig viktig.

Luffartstilsynet erfarer gjennom tilsynet at det psykososiale arbeidsmiljøet på basen er under press. Ledelsen erkjenner problemet og jobber med saken, men det oppleves på tidspunktet for inspeksjonen som at problemene er krevende å løse. Dersom psykososiale og organisatoriske arbeidsmiljøbelastninger ikke håndteres på en god måte, kan det være i strid med aml § 4-1(2).

Det er viktig at arbeidsgiver håndterer psykososiale og organisatoriske arbeidsmiljøutfordringer ved å iverksette hensiktsmessige tiltak. I krevende situasjoner kan det være hensiktsmessig å involvere bedriftshelsetjenesten eller annen ekstern kompetanse.

Luffartstilsynet vurderer at virksomheten har et forbedringspotensiale når det gjelder systematisk tilnærming til psykososialt arbeidsmiljø. I dette arbeidet har verneombud, tillitsvalgte, arbeidsmiljøutvalget og bedriftshelsetjenesten en viktig rolle.

Konklusjon:

Samsvar med krav, med kommentar om ønsket forbedring.

Konklusjon – Funn nivå
Nivå 3

Tilsyn nr	Funn nr
0003-8088	3
Hjemmelsgrunnlag	Referanse
Arbeidsmiljøloven Kapittel 3 § 3-4 Arbeidsmiljøloven Kapittel 4 § 4-4 Arbeidsplassforskriften § 2-14 Arbeidsplassforskriften § 2-1	Vurdering av tiltak for fysisk aktivitet Krav til det fysiske arbeidsmiljøet Klima, ventilasjon, luftkvalitet mv. Utforming og innredning av arbeidsplasser og arbeidslokaler
Beskrivelse av fakta - Luffartstilsynets vurdering	
<p><u>Om krav til tiltak for fysisk aktivitet/trening og utforming av treningsrom:</u></p> <p>Arbeidsmiljøloven pålegger arbeidsgiver å vurdere tiltak for å fremme fysisk aktivitet blant arbeidstakerne. I vurderingen skal jobbkrav og særtrekk ved bransjen hensyntas. Dersom det skal være treningsmuligheter på arbeidsplassen, skal det være et egnet rom for dette.</p> <p>Fysiske arbeidsmiljøfaktorer som bygnings- og utstyrmessige forhold, inneklimate, lysforhold, støy, stråling o.l. skal være fullt forsvarlig ut fra hensynet til arbeidstakernes helse, miljø, sikkerhet og velferd.</p> <p>Arbeidslokaler skal være utformet og innredet slik at de enkelte arbeidsplasser, personalrom mv. får tilfredsstillende klima med hensyn til temperatur, fuktighet, trekk, luftkvalitet og sjenerende lukt, og beskyttelse mot giftige eller helsefarlige stoffer mv. Ved vurderingen av klima og luftkvalitet skal det om nødvendig tas hensyn til den fysiske belastningen som arbeidstakeren utsettes for.</p> <p>Arbeidslokaler skal være utformet og innredet med sikte på den virksomheten og det arbeidet som skal utføres i lokalet og ha en tilfredsstillende velferdsmessig standard.</p> <p><u>Luffartstilsynets vurdering:</u></p> <p>Oppgavene for redningsmenn er fysisk krevende, og det er viktig at den enkelte innehar god fysikk for å imøtekomme dette. God fysikk er også viktig for å hindre akutte og belastningsrelaterte skader som følge av arbeidet som redningsmann. Nasjonal standard for redningsmenn og Norm for luftambulansesbaser (Normen) sier begge noe om fysiske krav, helsekrav og arbeidsgivers plikt til å legge til rette for vedlikeholdstrening i adekvate</p>	

fasiliteter. Pilotene og legene har også fysisk krevende arbeidsoppgaver og helsekrav som må oppfylles.

Virksomheten har vurdert at tiltak for fysisk trening på luftambulansebasene er nødvendig, og at det skal være treningsmuligheter på arbeidsplassen (basene).

Normen beskriver det slik:

Alle luftambulansebaser bør ha tilgang på treningsfasiliteter for hele vaktbesetning. Slike fasiliteter bør bestå av:

- *Dedikert rom som tilbyr nødvendig treningsapparater knyttet til styrke og kondisjon*
- *Dimensjonert ventilasjon*
- *Nødvendig belysning*
- *Regulerbar romtemperatur*

På base Lørenskog finnes det et treningsrom rett i nærheten, men utenfor luftambulansebasens fasiliteter. Dette treningsrommet deles med øvrig prehospitalt personell på lokasjonen. Det fremkommer at crewet opplever at dette rommet er lite egnet av ulike årsaker. Rommet har eksempelvis kun en tredemølle og er mye i bruk av andre, slik at utstyr ofte er opptatt når luftambulansetjenestens personell skal bruke det. Det blir også fortalt at det oppleves som for avsidesliggende til tross for fysisk nærhet til basen. Som resultat av dette har det blitt etablert treningsfasiliteter på hver side av helikopteret i hangar nr. 2 (bilde 23, 24 og 25).

I forbindelse med kartleggingen som ble gjennomført av yrkeshygieniker fra bedriftshelsetjenesten (BHT), ble det også foretatt en vurdering av treningsfasilitetene som er etablert i hangar. Her vurderes at trening i hangar, hvor det blant annet oppbevares kjemikalier, er en uakseptabel løsning. På tidspunktet for inspeksjonen har ikke virksomheten tatt denne vurderingen til følge, og trening pågår fortsatt som beskrevet over.

Luffartstilsynet vurderer på bakgrunn av det overnevnte at hangaren er ikke et egnet eller dimensjonert rom for trening. Krav til det fysiske arbeidsmiljøet- herunder klima, ventilasjon, luftkvalitet, utforming og innredning av arbeidsplasser og arbeidslokaler mm. er i lys av dette ikke ivaretatt.

Konklusjon:

Avvik mot krav.

Konklusjon – Funn nivå

Nivå 2

Tilsyn nr	Funn nr
0003-8088	4

Hjemmelsgrunnlag	Referanse
Arbeidsmiljøloven Kapittel 4 § 4-1 Arbeidsmiljøloven Kapittel 4 § 4-4 Arbeidsplassforskriften §§ 2-1, 2-14, 2-22, 3-2, og 3-5	Generelle krav til arbeidsmiljøet Krav til det fysiske arbeidsmiljøet Krav til arbeidsplasser og arbeidslokaler
Beskrivelse av fakta - Luffartstilsynets vurdering	
<p><u>Om krav til det fysiske arbeidsmiljøet, arbeidsplasser og arbeidslokaler:</u></p> <p>Arbeidsmiljøet skal være fullt forsvarlig ut fra en enkeltvis og samlet vurdering av faktorer i arbeidsmiljøet som kan innvirke på arbeidstakernes fysiske og psykiske helse og velferd. Standarden for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø skal til enhver tid utvikles og forbedres i samsvar med utviklingen i samfunnet.</p> <p>Fysiske arbeidsmiljøfaktorer som bygnings- og utstyrsmessige forhold, inneklima, lysforhold, støy, stråling o.l. skal være fullt forsvarlig ut fra hensynet til arbeidstakernes helse, miljø, sikkerhet og velferd. Arbeidsplassen skal innredes og utformes slik at arbeidstaker unngår uheldige fysiske belastninger. Nødvendige hjelpemidler skal stilles til arbeidstakers disposisjon.</p> <p>Arbeidsplasser og arbeidslokaler skal være dimensjonert, innrettet og tilpasset på grunnlag av arbeidsoppgavene, arbeidsutstyret, den enkelte arbeidstaker og spesielle risikoforhold. Arbeidsutstyret skal plasseres og oppstilles slik at utførelse av arbeid, samt bruk og vedlikehold av arbeidsutstyr ikke medfører fare for sikkerhet og helse.</p> <p>Der det er krav om å etablere rekkverk, jf. arbeidsplassforskriftens § 6-5, så skal dette ha en slik høyde og utforming at nødvendig sikring oppnås og at arbeidstakerne ikke utsettes for fare.</p> <p>Når arbeidsgiver besørger innkvartering for arbeidstakerne skal denne være forsvarlig mht. utforming, innredning, vedlikehold, og være i tråd med den teknologiske og sosiale utviklingen i samfunnet. Personalrom og spiserom/kjøkken skal dimensjoneres og innredes med hensyn til det største antall arbeidstakere som normalt skal bruke rommet og tilberede måltider samtidig.</p> <p><u>Luffartstilsynets vurdering:</u></p> <p>Basen på Lørenskog fremstår som underdimensjonert, trang og bærer preg av slitasje og tap av funksjonalitet. Aktiviteten på basen synes å være mer tilpasset lokasjonen og bygningenes forutsetninger heller enn motsatt. Basen er heller ikke adekvat innredet i forhold til behov og arbeidsflyt. Det er nok forhold ved basen som fortsatt kan forbedres med ulike tilpasninger, men det er lite man får gjort med ett problem uten at det utløser ett annet. For eksempel vil en utvidelse av kjøkkenet kunne føre til reduksjon av størrelsen på spiserom/oppholdsrom (bilde 4, 5 og 6).</p>	

I det følgende trekkes frem noen eksempler på områder som Luffartstilsynet vurderer som problematisk ved basen. Det vises for øvrig til rapport fra virksomhetens egen kartlegging i regi av BHT/yrkeshygieniker i sin helhet.

Kjøkken (bilde 1, 3 og 7) i hovedbygningen er underdimensjonert og ikke tilpasset bruk og/eller antall brukere. Det samme gjelder for kontorer og OPS-rom (bilde 8, 9 og 10).

Det er som nevnt to hangarplasser for helikopter (nr. 1 og 2 fra hovedbygningen). Begge hangarer er overfylt av nødvendig utstyr og bærer preg av at det generelt er dårlig plass. Eksempelvis benyttes taket på rom/mesanin for teknisk kontor og vaskerom som oppbevaringsplass (bilde 22). Det er også plassert en arbeidsbenk på mesaninen for pakking-, sjekk- og reparasjon av utstyr, til tross for at denne ikke er utstyrt med rekkverk (bilde 20 og 21). Rekkverk kan ikke installeres på grunn av konflikt med rotor. Videre er det en opplevelse av at det er plassert nødvendig utstyr overalt i hangar. Det er eksempelvis satt opp en mengde skap, krokar og bokser for å plassere nødvendig utstyr. En del utstyr er også plassert direkte på gulvet.

Helikoptrene står på en tralle for å kjøre fartøyet inn og ut av hangar på skinner (bilde 28 og 29). Skinnene er utstyrt med varmekabler. Det finnes et ikke ubetydelig antall avviksrapporter som handler om at varmekablene ikke fungerer og man dermed ikke får helikoptrene ut eller inn. Det må i disse tilfellene dyttes manuelt av mannskapet og medfører en økt belastning.

I hver hangar er det en stasjon for spillfuel-lagring og et eget rom/skap hvor kjemikalier oppbevares (bilde 30). Disse er ikke utstyrt med avsug eller tilpasset ventilasjon.

Når det gjelder hvilerom og bofasiliteter fremkommer det ved inspeksjonen at modulbygget for beredskapscrewet er godt støysolert. Det opplyses om at dette bygget fungerer godt for dagens bruk og at det er i tidsmessig god stand. For hvilerom og bofasiliteter i hovedbygningen er det utfordringer med avbrutt hvile da denne bygningen ikke holder samme gode standard.

På tidspunktet for inspeksjonen var det ennå ikke gjennomført målinger som bekrefter eller avkrefter tilfredsstillende resultat etter sanering.

Luffartstilsynet vurderer på bakgrunn av det overnevnte og funnene i denne rapporten i sin helhet, at basen på Lørenskog, slik den er utformet og organiseres i dag ikke gir de ansatte et fullt forsvarlig arbeidsmiljø. Det er ingen tvil om at basefasilitetene innvirker negativt på arbeidstakernes fysiske og psykiske helse og velferd. Standarden på basen har på ingen måte fulgt utviklingen i tjenestens behov, drift og risikoforhold.

Konklusjon:

Avvik mot krav.

Konklusjon – Funn nivå

Nivå 2

Tilsyn nr	Funn nr
0003-8088	5
Hjemmelsgrunnlag	Referanse
Arbeidsmiljøloven Kapittel 2 § 2-2 Internkontrollforskriften § 6	Arbeidsgivers plikter overfor andre enn egne arbeidstakere Samordning
Beskrivelse av fakta - Luffartstilsynets vurdering	
<p><u>Om regelverket som omhandler samordning av helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid:</u></p> <p>Når flere virksomheter utfører arbeid samtidig på samme arbeidsplass skal det være en hovedbedrift som samordner arbeidet med helse, miljø og sikkerhet (HMS) på arbeidsplassen. Bakgrunnen for dette er behovet for at noen ivaretar og holder oversikt over det totale HMS-arbeidet på slike arbeidsplasser.</p> <p>Samordning innebærer at alle arbeidsgiverne på arbeidsplassen får nødvendige opplysninger om hverandres arbeid for å kunne forebygge skader hos arbeidstakerne.</p> <p>Samordningen er særlig viktig for felles utfordringer i arbeidsmiljøet. Utgangspunktet er at en skal sikre at internkontrollen er samordnet i nødvendig grad slik at resultatet blir i samsvar med lovgivningen. For å lykkes med dette må virksomheten som har hovedansvaret ha nødvendig oversikt, kompetanse og myndighet til å ivareta ansvaret.</p> <p>For NLA base Lørenskog betyr dette at begge virksomhetene (NLA og OUS) på arbeidsplassen må samarbeide for å sikre et fullt forsvarlig arbeidsmiljø. Hovedbedriften skal ha ansvaret for samordning av virksomhetenes helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid. Når flere virksomheter utøver arbeid på samme arbeidsplass, skal de, når det er nødvendig, skriftlig avtale hvem som skal ha ansvaret for å samordne internkontrollen for deres felles aktiviteter og områder. Det skal være tydelig hvem som har ansvar for alle ledd i kartleggingsarbeidet, vurdering av risiko og gjennomføring av tiltak.</p> <p><u>Luffartstilsynets vurdering:</u></p> <p>Luftambulansetjenesten HF har på vegne av de regionale helseforetakene ansvaret for den operative delen av luftambulansetjenesten på nasjonalt nivå. De regionale helseforetakene bemanner luftambulansen med leger som oppfyller krav til «medical crew member» (MCM) og har medisinsk systemansvar. For legene på base Lørenskog er det OUS som har det formelle arbeidsgiveransvaret. Det er også OUS som eier og stiller basens fasiliteter til rådighet for NLA og legene, med unntak av nyere modulbygg som eies av NLA.</p> <p>NLA har det flyoperative, redningstekniske og flytekniske ansvaret, og er arbeidsgiver for piloter og redningsmenn på basen. Det er NLA som er definert som hovedbedrift i samhandling med helseforetakene, og det foreligger skriftlig avtale om dette.</p>	

Luffartstilsynet oppfatter at det er utfordringer på basen som gjelder legene spesielt. Dette dreier seg blant annet om plassmangel på medisinsk lager (bilde 16 og 31) og kontorfasiliteter, samt ergonomiske utfordringer i arbeidsutførelsen. Formell arbeidsgiver (OUS) må sørge for å medvirke til basens HMS-arbeid i tilstrekkelig grad, slik at de oppfyller forpliktelsene overfor sine arbeidstakere. Dette gjelder for eksempel når utfordringenes karakter utelukkende gjelder det medisinske, og når det gjennomføres kartlegginger og risikovurderinger som omfatter faktorer i arbeidsmiljøet som også gjelder legene.

At operatør og hovedbedriften ikke er huseier på basens hovedbygg kompliserer samordningen og ikke minst praktisk gjennomføring av tiltak knyttet til det fysiske arbeidsmiljøet.

Luffartstilsynet vurderer at samordningen mellom helse- og luftfart mht. base Lørenskog ikke fungerer tilfredsstillende i praksis og at partene må gå i dialog og iverksette tiltak som sikrer etterlevelse og samsvar med samordningsavtalens og regelverkets hensikt.

Samordning mellom helse og luftfart ble også adressert etter Luffartstilsynets systemrevisjon av virksomheten i juni 2023.

Konklusjon:

Avvik mot krav.

Konklusjon – Funn nivå

Nivå 2

Oppsummering

Basen på Lørenskog har betydelige fysiske begrensninger slik den fremstår på tidspunktet for denne inspeksjonen. Det er flere uheldige forhold som hver for seg og samlet sett ikke vurderes forsvarlig mht. helse-, miljø og sikkerhet, og som byr på arbeidsmiljømessige problemer. Det er nødvendig at virksomheten og øvrige involverte (OUS, LAT HF), gjennomfører tiltak på både kort og lang sikt for å ivareta arbeidsmiljølovgivningen. Systemer som skal sikre tilfredsstillende fysiske forhold på basen til enhver tid, i tråd med utvikling og arbeidets art må på plass.

Det er forhold som er adressert i denne rapporten der det er nødvendig å gjennomføre tiltak med kort frist, jf. Luffartstilsynets pålegg. Luffartstilsynet har forståelse for at en mer omfattende utbedring av basen og/eller oppføring av ny bygningsmasse er ressurskrevende og tar tid, men det er nødvendig å sikre nødvendig opprustning av luftambulansbasen for å sikre et forsvarlig arbeidsmiljø fremover.

En viktig forutsetning er at NLA er delaktig i planarbeidet og har en god dialog med helseforetaket for å ivareta arbeidsmiljølovgivningen.

NLA har som nevnt gjennomført en større intern kartlegging av de fysiske forholdene på base Lørenskog. Dette er et godt utgangspunkt for det videre arbeidet. I rapporten etter denne kartleggingen konkluderer BHT/yrkeshygieniker med forhold som samsvarer med Luffartstilsynets funn etter inspeksjonen 5. september 2023. I etterkant av aktuell kartlegging er det gjennomført sanering av muggsopp, og årsaken til vanninntrenging skal være utbedret. For øvrige funn, vurderinger og anbefalinger er det imidlertid ikke gjennomført risikovurdering, utarbeidet handlingsplaner eller gjennomført tiltak.

Vedlagt rapporten er bilder fra basen.